

EDUNVALVONTAKATSAUS

Elokuu 2022

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	13
Kärkihankkeet	14
EU+Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty).....	15
Ilmasto- ja energiastrategia + Kaisu (Tuohiniitty)	17
Energiaverouudistus (Laurikka)	18
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	19
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson).....	20
Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo)	21
Tärkeät hankkeet	23
EU: LULUCF-päivitys (Laurikka).....	24
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	25
EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen).....	27
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo)	29
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta (Salo)	31
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Välinen).....	33
Luonnonsuojelulain uudistaminen (Salo)	34
Seurattavat hankkeet.....	38
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	39
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	40
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laurikka)	42

Yleiskatsaus edunvalvontaan

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu ja Venäjä on katkaissut maakaasun ja sähkön viennin Suomeen. EU:n sanktiot hakkeen ja pelletin tuontiin alkoivat 10.7. Energian hinta ja saatavuus ovat julkisen keskustelun keskiössä ja tulevan talve huolettaa niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa.

EU:n 55-valmiuspaketti eteni merkittävästi touko-kesäkuussa. Neuvosto ja parlamentti pääsivät kumpikin yleisnäkemykseen EU-päästökaupasta, taakanjakoasetuksesta, maankäyttösektorin ilmastosääntelystä (LULUCF), henkilö- ja pakettiautojen päästörajoista, sosiaalisesta ilmastorahastosta ja hiilirajamekanismista (CBAM). Sekä neuvosto että parlamentti päätyivät LULUCF-asetuksessa tukemaan komission ehdotusta -310 Mt nettonielutavoitteesta 2030 ja molempien kanta kehittyi parempaan suuntaan loppuvaiheessa.

Neuvosto hyväksyi myös **uusiutuvan energian direktiivistä (RED3)** yleisnäkemyksen 27.6. Parlamentin ITRE-valiokunta äänesti heinäkuussa mietinnöstä ja täysistunto-käsittely on tulossa 13.-14.9. Trilogit alkanevat vuoden lopussa ja niiden voi arvioida päättyvän ja direktiivin tulevan hyväksytyksi Q1-Q2/2023. Mielienkiintoista on, että komission keväällä esittelemä RES-tavoitteen nosto 45 %:iin 2030 käsitellään vasta trilogi-vaiheessa.

EU:n energiaverodirektiivin käsittely neuvostossa jäi Tsekin pj-kaudelle. Tsekin ohjelmassa energiaverodirektiivissä etenemistä pidetään keskeisenä. Parlamentissa ITRE-valiokunta antoi lausuntonsa kesäkuun alussa.

EU komissio julkaisi kesäkuussa esityksensä luonnon **ennallistamistavoitteista** jäsenmaille. Bioenergia ry on kommentoinut esitystä elokuussa jaostokäsittelyssä. Suomen kanta valmistunee syyskuussa.

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohjetta. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komission esitys päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyys osoittamiseen toteutettiin kansallisesti päästökauppalaan muutoksella toukokuun alussa.

Valtioneuvosto lähetti **Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU)** selonteon kesäkuun alussa ja **Ilmasto- ja energiastrategian** selonteon kesäkuun lopussa sekä **Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU)** heinäkuun alussa eduskuntaan. Eduskunta käsittelee niitä syksyn aikana. Lakiesitykset tieliikenteen biopolttoaineiden sekä lämmityksessä ja työkaluissa käytettävän polttoöljyn jakeluvelvoitteiden korottamisesta olivat lausunnolla kesällä. Tieliikenteessä jakeluvelvoite korotetaan alkaen 2024 ja lopputaso on 34 % vuonna 2030 (ks. [Beryn lausunto](#)). Polttoöljyn velvoitetta esitettiin nostettavaksi 30 prosenttiin vuoteen 2030. Korotus tulee voimaan 2025 (ks. [Beryn lausunto](#)). Uusi **metsätalouden määräraikaisen kannustejärjestelmä** oli lausunnolla heinä-elokuussa (ks. [Beryn lausunto](#)). Pienpuun keruu mukana työlajina. Asetusluonnos myös mukana.

Ukrainan sodan seurauksena vielä alkukesästä odotetusta viiveestä **turvetuotantoalueiden siirtymisessä muuhun maankäyttöön** ei ole merkkejä, koska useamman vuoden kysyntänäkymää ei ole. Vuoropuhelu ympäristöhallinnon ja MMM:n kanssa on ollut enemmän tiedottamista alalta päin vailla vastakaikua.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.
- Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsitelyn odotetaan kestävän ainakin 2022 loppuun asti.
- Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio oli käsittelyssä EU:n bioenergia komiteassa joulukuussa 2021. 10.3.2022 julkaistiin toimeenpanosäädös KHK-laskennasta ja kestävyyssertifiointista.
- Helmikuun alussa EU:n bioenergiakomitea hyväksyi 13 [vapaaehtoista kestävyysjärjestelmää](#). Ja komissio teki hyväksymispäätökset huhtikuussa. Järjestelmät ovat valmistautuneet käytännön toimintaan jo syksystä 2021 alkaen, joten niiden toiminnan arvioidaan etenevän vauhdilla
- Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio reagoi viivästymiseen tekemällä esityksen päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyys osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti. Kansallisesti tämä muutos toteutettiin päästökauppalain muutoksella, joka tuli voimaan 23.6.2022.
- Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7.2021 Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa 2021. Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen 27.6.2022. Parlamentin ITRE-valiokunta äänesti heinäkuussa mietinnöstä ja täysistuntokäsittely on tulossa 13.-14.9. Trilogit alkanevat vuoden lopussa ja niiden voi arvioida päättyvän ja direktiivin tulevan hyväksytyksi Q1-Q2/2023.

Ilmasto- ja energiastrategia + KAISU (Tuohiniitty):

- IE-strategia ja Kaisu annettiin selontekona eduskunnalle 2022 kesä-heinäkuussa. Eduskunta käsittelee niitä syksyn aikana.
- Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin Ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta, joka kännistyi syyskuussa 2020. Valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Rinnakkain IE-strategian kanssa tehtiin keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman eli Kaisun päivitystä. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia ja sen valmistelu tapahtui ympäristöministeriövetoisesti.

- Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoitiin keskenään. Poliittiset linjaukset tehtiin puoliväliriihen yhteydessä 21.-29.4., missä muun muassa määriteltiin ns. toimenpidekuiluksi 11 Mtn CO₂ hiili-neutraaliuteen 2035 mennessä.
- IE-strategialla pyritään 2 – 4 Mtn ja Kaisulla 2 – 4 Mtn (1 – 2 Mtn asuntojen erillislämmitys ja 1 – 2 Mtn muu taakanjakosektori) päästövähennyksiin
- Hiisi-hanke [julkaisi loppuraportin](#) 1.12.2021. Raportin perusteella toimenpidekuilu olisi 13 Mtn CO₂ vuoteen 2035 mennessä nykykehitykseen verrattuna, jolloin päästäisiin 21 Mtn CO₂ päästötasolle, mitä vastaava nielu nähtiin Hiisissä mahdolliseksi.

Energiaverouudistus (Laurikka):

- EU:n energiaverodirektiivin käsittely neuvostossa jäi Tsekin pj-kaudelle. Tsekin ohjelmassa energiaverodirektiivissä etenemistä pidetään keskeisenä.
- Parlamentissa ITRE-valiokunta antoi lausuntonsa energiaverodirektiivistä kesäkuun alussa. Siinä painotettiin direktiivin tukea myös uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamiseen ja kansallisten poikkeusten sallimista tässä tarkoituksessa. ECON-valiokunnan käsittelyn piti olla heinäkuussa, mutta se on lykkääntynyt. Täysistuntoäänestys oli vielä heinäkuun alussa suunniteltu 14.9., mutta pohjatekstiä ei vielä ole.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Biokaasun valmisteverolainsäädäntö voimaan 1.1.2022. Lämmityksen verottomuus säilyy, edellyttäen, että notifiikaatio hyväksytään. VM nyt antanut lakiesityksen, jonka mukaan biokaasua verotetaan minimitason mukaan.
- Jakeluvelvoitteen muutoksesta lakimuutosesitys, jonka mukaan jakeluvelvoite korotetaan alkaen 2024 ja lopputaso on 34 % vuonna 2030. Polttoöljyn velvoitetta esitetään nostettavaksi 30 prosenttiin vuoteen 2030. Korotus tulee voimaan 2025.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Uusi kannustejärjestelmäluonnos ollut lausunnolla. Pienpuu keruu mukana työajajina. Asetusluonnos myös mukana.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo):

- Turvetuotantoalueita siirtyy ympäristöluvan viimeisen eli tuotantoalueen jälkihoitovaiheen kautta seuraavaan maankäyttöön moninkertaisia määriä aiempien vuosien noin 3000 ha:n poistumatahtiin verrattuna. Ukrainan sodan seurauksena vielä alkukesästä odotetusta viiveestä tässä trendissä ei ole merkkejä, koska useamman vuoden kysyntänäkymää ei ole ja reilu 10 000 ha "tilapäisesti levossa" olevaa energiaturpeen tuotantoalaa siirtynee jälkihoitovaiheen kautta seuraavaan maankäyttöön. Tässä tilanteessa jälkihoitovaiheen menettelyihin tulee saada sujuvuutta niin, että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät selkeästi noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.

- Vuoropuhelu ympäristöhallinnon ja MMM:n kanssa on ollut enemmän tiedottamista alalta päin vailla vastakaikua, joten syksyn ja alkutalven aikana yhteistyö muiden järjestöjen kanssa ja suoraan politiikoihin tiivistetään.
- Jälkihoitovaiheen lupavaatimusten ja määräaikaisen metsitystuen ehtojen seuranta ja jatko vaikuttaminen toimialan, Metsäkeskuksen, ELY-keskusten ja MMM:n välillä keväällä onnistuneiden tukiehtojen tarkentamisen jälkeen.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

- Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Valtakunnallinen hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä.
- Metsähakkeen käyttö 2021 kasvoi kaukolämmön tuotannossa 2 TWh ja sivutuotteiden käyttö 1,5 TWh. Yhdessä siihen liittyvän sähkön tuotannon puun kanssa n 5 TWh. Kokonaiskäytön kasvu hakkeessa ja sivutuotteissa oli 8 TWh.
- Puupolttoaineiden laitoshinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella maaliskuusta kesäkuuhun oli +0,03, +0,92 ja +0,16. Edelliseen vuoden kesäkuuhun verrattuna hakkeen, purun ja kuoren hinnan muutos oli +1,84, +1,68 ja +1,80.
- Energiapuukauppoja tehtiin toisella neljänneksellä 0,599 milj. m³, joka on 36 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna.
- Energiapuun kantohinta ensimmäisellä vuosineljänneksellä oli 5,81 e/m³ kun hinta vastaavana aikana viime vuonna oli 5,44. Latvusmassa ja kokopuun nousu oli selvin. Edelliseen neljännekseen verrattuna laskua oli kuitenkin 0,28. Hankintahinta oli 27,22 ja vastaava hinta viime vuonna oli 25,64, eli hinta nousi selvästi. Eniten nousi latvusmassan hinta,
- Energiapuuta korjattiin toisella neljänneksellä 1,481 milj. m³, vähemmän kuin toisella neljänneksellä 2021(1,627 milj. m³) Energiahakkeen ja muun energiapuun tuonti tyrehtyi lähes täysin toisella neljänneksellä.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: LULUCF-päivitys (Laurikka):

- Neuvoston puolella maankäyttösektorin sääntelystä päästiin sopuun kesäkuussa. Neuvosto hyväksyi komission ehdotuksen -310 miljoonaa tonnia EU:n nettonielutavoitteeksi vuodelle 2030. Nykyisen asetuksen mukainen viisivuotistarkastelu saatiin mukaan kaudeksi 2026–2030, mikä on hyvä, koska sektorin vuotuiset vaihtelut ovat suuria. Vuoden 2030 kansalliset tavoitteet ilmaistaan lisäksi tavoitteina. Suomen tavoite on -2,9 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttonnia. Lisäisyys tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioita veloitetaan lisäämään nielua tietyllä määrällä verrattuna vuosien 2016–2018 keskiarvoon.
- Komission ehdotuksessa vuoden 2030 jälkeen siirryttäisiin ns. AFOLU-sektorin (agriculture, forestry and land-use eli maatalous, metsätalous ja maankäyttö) laskentaan ja tällä uudella AFOLU-sektorilla olisi EU-tason hiilineutraalisuustavoite vuonna 2035. Neuvosto ei ollut vielä valmis hyväksymään uutta AFOLU-laskentapilaria ja sen hiilineutraalisuutta. Keskustelu asiasta päätettiin siirtää vuoteen 2025, jolloin komissio antaa tarkemman lainsäädäntöehdotuksensa.
- Myös parlamentti hyväksyi komission ehdotuksen -310 miljoonan tonnin nettonielutavoitteesta 2030 täysistunnossa kesäkuun alussa. MEPit ehdottavat erityistä luonnontuhomekanismia vuosille 2026–2030 niille jäsenmaille, jotka eivät luonnontuhojen takia pääse maankäyttösektorin tavoitteisiin. Parlamentti vastusti komission ehdotusta uudesta AFOLU-sektorista 2030 alkaen.

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta Q3-Q4/2022.
- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.
- Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osaajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- SFP julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistui 30.3.2022.

Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodosti ennakkovaikuttamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla.

EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen):

- EU:n biodiversiteettistrategian ensimmäinen sitoumus koskee sitä, että jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun saavuttamista.
- Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 % lajeista ja luontotyypeistä.
- [EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien Suomen kansallisten sitoumusten laatiminen](#) on aloitettu 15.2.2022. Ja kansallisten sitoumusten on tarkoitus valmistua vuoden loppuun 2022.
- Komissio esitteli ehdotuksen kansallisista ennallistamistavoitteista 22.6. Hintalapuksi Suomelle voi olla tulossa 0,39 % bruttokansantuotteesta. Tämä olisi Euroopan korkeimmat kustannukset suhteessa bruttokansantuotteeseen, talouden näkymiin ja kasvuun. Monissa Suomea rikkaammissa maissa kustannukset ovat 0,01 % tasolla.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo):

- Uusia turvetuotantoalueita ei ole juuri luvitettu vaan AVleista on tullut lupia lähinnä pienille alle 10 ha:n alueille ja nykyisten tuotantoalueiden vähäisille lisäalueille. Toimialaa koskevan vesiensuojeluohjeen tulkinta on muotoutumassa lausunto- ja ratkaisukäytäntöjen sekä mahdollisten oikeustapausten kautta käytännössä. Lupaharkinnan järkevöitymistä on ollut nähtävissä muutamissa viimeaikojen päätöksissä liittyen lähinnä jälkihoitovaiheen vesienkäsittelyyn potentiaalisesti happamilla sulfaattimailla. Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä joka tapauksessa vähenevät, mikä on jo koettu monilla vesistöalueilla ongelmaksi, kun pääasiallinen maksaja poistuu eikä verorahoja ainakaan suoraan saada korvaamaan näitä.
- Uusi luonnonsuojelulakiesitys antaa toteutuessaan keinot kiristää vesiensuojelun ja -hoidon tavoitteita erityisesti luvanvaraisilla toimialoilla. "One out, all out -periaate" (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. LSL heijastuu jatkossa vesi- ja ympäristönsuojelulakeihin, mistä seuraa erinäisten selvitysten määrän ja vaatimustason kasvu.
- Vesienhoitosuunnitelmien merkitys kasvaa. Turvetuotannon kannalta tämä voi heijastua jälkihoitovaatimuksiin, hidastaa suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön tai saattaa jopa rajata sitä maanomistajan tahdosta riippumatta.
- Harkinnanvarainen ympäristöluvan ehtojen tarkistaminen (YSL §89) ei saisi jatkossakaan hidastaa suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallinen tavoite on korostaa valvovan viranomaisen harkintaa ja kehittämistä tapana hoitaa havaittuja puutteita sekä korjaamaan tilanne myös Pohjois-Suomessa ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Jäykät ympäristölupakäytännöt jälkihoitotoimien vahvistamisineen ja viipyvät tarkastukset turvetuotannon päättyessä haittaavat suonpohjien sujuvaa siirtymistä seuraavaan maankäyttöön esim. metsäksi, pelloiksi ja kosteikoiksi. Tilanteeseen on kiinnitetty huomiota ja parannusta on luvattu. Jälkikäyttöön vapautunutta mutta ELY-keskusten tarkastusta odotti viime vuodenvaihteessa jo 16 300 ha suonpohjia. Ympäristölupaehdoista vapautumisen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasajoa, johon viranomaisilla tulee olla tarvittavat resurssit. Seurantaa ja vaikuttamista kuitenkin

jatketaan niin, että prosessit nopeutuisivat ja turvetuotannon päättämiseen liittyviä maastotarkastuksia voitaisiin lisätä. Toimialan ympäristö- ja resurssivastaavien ryhmä kerää tiedot tältä maastokaudelta syksyn aikana ja raportoi niistä.

- Jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan paljon paremmin kuin viimeisten parin vuoden aikana on tapahtunut. Tähän tarpeeseen käynnissä oleva sotatila Euroopassa ja sitä seurannut, toivottu energiaturpeen tuotannon nousu ei näytä tuovan muutosta. Muuten ympäristöhallinnosta lausuntopyyntöineen ja viipyvine tarkistuksineen muodostuu pahimmillaan vuosien turha viive seuraavaan maankäyttöön siirtymiselle.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonta (Salo):

- Lannoitelaki tulee voimaan ensi vuodenvaihteessa. Siihen jäi eurooppalaisen lannoitevalmisteasetuksen (EU 2019/1009) hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin. Epäonnistunutta edunvalvontaa tässä asiassa lievittää se tosiasia, että epäkohdasta ollaan kuitenkin laajasti tietoisia kolme vuotta jatkuneen, usean tahon vaikuttamisen ja tehdyn oikeudellisen selvityksenkin takia. Nyt uuden lannoitelain vaikutuksia seurataan tiiviisti yhteistyössä mm. Viherympäristöliiton, jäsenyritysten ja eri sidosryhmien kanssa pyrkien vähentämään ankaran vastuun tuottamaa kohutonta "kotikutoista" riskiä kasvualustojen valmistajille.
- Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty yhteyttä kansainvälisiin kumppaneihin Baltiassa, Irlannissa, Ruotsissa ja Saksassa. EU-asioiden edunvalvontaan on hankittu yhteisesti sitä tukevia palveluita ja kokoonnuttu "allianssina" säännöllisesti. Valmisteltu yhdessä keskeisten kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa yhteinen LULUCF-kanta sekä vaikutettu kestävän rahoituksen taksonomian delegoidun 2-asetuksen teknisten kriteerien muotoiluun (Sustainable Finance Platformilla ja poliittisten ryhmien kautta) kasvu- ja kuiviketurpeen osalta. Ruokaturvan nousu poliittiseen keskusteluun on tuonut sekä resursseihin liittyviä haasteita että sisältöihin liittyviä mahdollisuuksia.
- Rahkasammalen korjuukohteet ja kumulatiiviset pinta-alat löytyvät www.kasvualusta.org-sivustolta. Rahkasammalen korjuutoiminta on jatkunut korjuukaudella 2022 edelleen pienimuotoisena kokeiluna ja pilotointina TKI-vaiheessa. Hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin päättyivät keväällä, samoin YM:n asettama rahkasammalen kestävän korjuun yhteistyöryhmän työ. GTK:n vetämä rahkasammalen uusiutuvuutta selvittävä parivuotinen RahKoo-hanke on kesän myötä päässyt vauhtiin. Jäsenyritysten omarahoitteinen TKI-toiminta tukee vastuullisen korjuutoiminnan kehittymistä. Rahkasammalen Green Deal -sopimusneuvottelut etenevät YM:n kanssa syyskaudella.
- Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe on julkistanut kasvu-alustojen elinkaarilaskentaan tarvittavan selvityksen ja laskurin, jotka voivat osaltaan luoda pohjaa vaikuttamiselle esim. EU:n tulevaan Pellolta pöytään -strategiaan sekä Ukrainan sodan myötä akuuteiksi nousseeseen ruokaturva- ja huoltovarmuuskustelulle niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa.
- Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa on noussut edelleen kesän aikana, kun tuotantoresurssien vähenemisen lisäksi keuhko sää tärkeimmissä tuotantomaakunnissa on haitannut erityisesti kuiviketurpeen nostoa. Kuiviketurveverkosto seuraa tilannetta ja pyrkii vaikuttamaan keskipitkällä aikavälillä turvekuivikkeiden saatavuuteen. Kuiviketurpeen merkitys siipikarjan kasvatuksessa ja luomutuotannossa on tunnistettu laajemminkin kotieläintalouden kannattavuuskriisin syvetessä ja Uk-

rainan sodan luomassa ruoantuotannon epävarmuudessa. Toistaiseksi mitään käytännön edistämistoimia tai hallinnollisia avauksia esim. turvetyöryhmän ehdottamasta hankeaihiosta ”kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuden parantaminen” ei ole nähty. Syksyn aikana suunnitelmissa on useita vaikuttamistoimia ja kutsuseminaari aiheesta yhdessä MTK:n kanssa.

Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Välinen):

- Certification of Carbon Removals –konsultaatiovastaus jätettiin 2.5.2022. Komissio suunnittelee antavansa esityksensä uudesta hiilenpoistoja ym. koskevasta sertifikaattijärjestelmästä 30.11.2022.
- Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa, MISUa käsiteltiin erityisesti Hiilensidonta & CCUS -valiokunnassa ja Biohiiliverkostossa. Ja lausunto jätettiin 18.5.2022.
- EU päästökaupasta syntyi 11.5.2022 parlamentissa kompromissi, jossa on mukana kirjaus negatiivisista päästöistä: komissiolta halutaan raportti negatiivisten päästöjen laskennasta ja mahdollisesta liittymisestä päästökauppaan sekä mahdollinen lakiesitys 1.1.2025 mennessä.
- Seuraavan talven 2022 energia-, sähkönhinta- ja inflaatiokriisi puhututtaa paljon.

Luonnonsuojelulain uudistus (Salo):

- Luonnonsuojelulakiesitys (LsL) annettiin useiden viivästysten jälkeen eduskunnalle keväällä. Esitys ei kuitenkaan muuttunut niiltä kriittisiltä kohdiltaan, joista Bioenergia ry antoi yhdessä monien muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa osin samansisältöisen [lausunnon](#) 6.9.2021.
- LsL-uudistamistyö kytkeytyy laajempiin eurooppalaisiin prosesseihin, EU:n biodiversiteettistrategiasta käytävään eurooppalaiseen ja kotimaiseen keskusteluun sekä EU:n ennallistamislakiesitykseen ([BEryn lausunto 22.8.2022](#)). Kotimaassa se liittyy suoraan ilmastolakiesitykseen, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan (MISU) ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten maankäyttöä ja vesilakia uudistaaviin hankkeisiin. LsL aikanaan vaikuttaa suoraan ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.
- Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös ”vapaaehtoisena” kaikessa toiminnassa, jonka katsottaisiin heikentävän luontoarvoja. Lakiluonnoksessa toistuvat edelleen sanat ”on otettava huomioon”, mikä vaatisi selventämistä viimeistään oikeustapausten kautta. Onkin nurinkurista, jos jo lakia säädettäessä se on niin epäselvä, että joudutaan viittaamaan tulevaan oikeuskäytäntöön sen selventämiseksi. Lain epämääräisyydestä muodostuu tehokas lupamenettelyn hidastaja ja valitusperuste myös muulle kuin ympäristölupaa vaativalle luonnonvarojen käytölle.
- Uudet uhanalaispäivitykset lajien ja elinympäristöjen osalta loivat pohjan LsL:n uudistustyölle. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin menettelyihin.
- LsL:n merkitys kasvaa myös metsätalouden kannalta heijastuen ohjeiden ja sertifiointien kautta.
- Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää, mikä nostaa lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia.

- Turvetuotannon volyymin ja etenkin uusien alueiden tarpeen laskiessa kiristyvällä luonnonsuojelulainsäädännöllä on välillinen merkitys. Se johtanee silti myös turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen 2015 päivittämiseen, johon prosessiin pyritään aiempaa paremmin pääsemään mukaan niin, ettei se tapahdu niin virkamiestavoitteisesti kuin edellisellä kerralla.
- Soiden luonnontilaisuusluokituksen perusteet ovat viime vuosina osoittautuneet helposti haastettaviksi. Varsinkin luokkien 2 – 3 ja joskus jopa 1 – 2 rajausta haastetaan, ja luokituksen suoallaskohtaista periaatetta pyritään hämärtämään myös viranomaisten ja kaavoittajien omissa selvityksissä. Käytännössä tämä johtaa luokituksen merkityksen vähenemiseen aikaa myöten, ellei kyetä vastaamaan yleisesti kysymykseen, mitä on ”suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö” ja mihin koko It-luokitusta olisi lopulta sovellettava? Vähimmäistavoite on useamman vuoden jo ollut saada suoallaskohtaiset rajaukset kaikille avoimeen nettisovellukseen, GTK:n turvevarojen tilinpitoon.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Ei toimenpiteitä. Bonnissa oli virkamiestason neuvottelut 6.-16.6. COP-27 on Sharm-El-Sheikhissä, Egyptissä 7.-18.11.2022.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoo saada GBERn valmiiksi vuoden 2022 aikana.
- Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.
- Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy European kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta. Ongelmana esityksessä on muodostettu uusi termi ’ilmapäästöttömät uusiutuvat’, millä heikennetään bioenergian kelpoisuutta valtiontukiin.
- Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy European kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun lopulla.
- Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallisti päätöksen tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.
- Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laurikka):

- [EU:n Innovaatorahaston](#) pienten hankkeiden [haku avattiin maaliskuussa 2022](#) ja hakuaikaa oli 31.8.2022 saakka. Rahoitusta on saatavilla 100 miljoonaa euroa.
- Seuraava suurten hankkeiden haku on tulossa marraskuussa 2022. Hakemukset tulee jättää Q1/2023 ja tulokset julkistetaan Q4/2023.

Bioenergia ry:n tavoitteet

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian, biohiilen ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon bio-massan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
- kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
- osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
- ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
- harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
- järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.

neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Vahvistamme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja aluetaloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista samalla huomioiden monimuotoisuus metsissä ja pelloilla.

Bioenergia ry on päivittänyt vuonna 2021 yhdistyksen strategian. Strategia sisältää edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2022, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä yhdistyksen vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 6 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 7 kpl ja seurattavia hankkeita 3 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU+kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano	RED3-lainsäädäntöesitys julkaistu 14.7.2021. RED2 kansallinen toimeenpano kesken.	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Ilmasto- ja energiastrategia + keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma	Viety eduskuntaan keuhalla 2022	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, 2. vaihe selvitys 4/2022 EU:ssa energiaverodirektiivi parlamentissa ja neuvostossa 2022	Harri Laurikka
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Lakiesitykset lausunnolla 8/2022	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson
Kotimaa: Turvetuotantoalueiden jälkikäytön sujuvoittaminen	Jatkuva	Hannu Salo

EU+KOTIMAA: RED3 JA RED2–TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tuli toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtui muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslainsäädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu:

Uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsittelyn odotetaan kestävän ainakin 2022 loppuun asti.

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut toimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio oli käsittelyssä EU:n bioenergia komiteassa joulukuussa. Odotettavissa, että ohje valmistuu tammikuun aikana

Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohjetta ei ole julkaistu, joten komissio ei myöskään voinut hyväksyä ennen kesäkuun loppua järjestelmiä, mutta antoi niistä heinäkuun 2021 alussa [alustavan positiiviarvionsa](#). Komission odotetaan julkistavan ohjeensa samoihin aikoihin kestävyysohjeen kanssa.

Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio reagoi viivästymiseen [tekemällä esityksen](#) päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyiden osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti.

Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7.2021 Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa 2021. Neuvostossa saavutti yleisnäkemyksen kesäkuussa 2022. Parlamentin raportin valmistuu syyskuun puolivälissä 2022. Trilogien voi arvella päättyvän ja direktiivin tulevan hyväksytyksi 2023 alkupuoliskolla.

REDIIBIO-projekti julkaisi [loppuraporttinsa kestävyyskriteereistä huhtikuun 2021 lopussa](#).

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta

- Vaikuttaminen on jatkunut Bioenergy European kautta ja suoraan Parlamentin ENVI-valiokunnan suun- taan sekä ITRE-valiokunnan suuntaan keväällä 2022 ja syksyllä raporttöiden suuntaan täysistunnon alla
- Vaikutettiin ennakkoon komission esitykseen RED3:sta eri vaikuttamiskanavia käyttäen huhti-heinä- kuussa 2021
- Vaikutettiin elo-lokakuussa 2021 Bioenergy European ja Suomen kantoihin REDIII esitykseen
- Lausuttiin eduskunnan valiokunnille loka-marraskuussa 2021
- Oltiin yhteydessä useisiin Parlamentin suomalaisedustajiin joulukuussa 2021

ILMASTO- JA ENERGIASTRATEGIA + KAISU (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Suomessa ilmasto- ja energiasuunnittelua tehdään kolmen eri pituisen suunnittelun kautta: pisimmät pitkän aikavälin strategiat ulottuvat muutamien kymmenien vuosien päähän ja tätä suunnittelua on tehty aikaisemmin noin 10 vuoden välein. EU:n hallintomalliasetuksen myötä annettiin ensimmäinen pitkän tähtäimen suunnitelma (NECP) kesäkuussa 2020. Tästä valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.

Toiseksi pisin tähtäin on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmalla (KAISU), joka on ilmastolain nojalla tapahtuvaa suunnittelua 10 – 20 vuoden tähtäimellä. Kaisua päivitetään ilmastolain mukaisesti kerran hallituskaudessa. Kaisun päivityksen on tarkoitus ulottua vuoteen 2035 asti. [Kaisun valmistelu](#) on ympäristöministeriön vastuulla, sopeutumisen osalta maa- ja metsätalousministeriö. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia. Päivittämistä varten on muodostettu [työryhmä](#), jonka toimikausi on 15.10.2020 – 30.9.2021. Toimikautta jatkettaneen.

Kolmas taso on ilmasto- ja energiastrategia (aiemmin energia- ja ilmastostrategiat), joita on vaihtelevalla päivitystahdilla tehty 3 – 5 vuoden välein Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin [ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta](#), joka on käynnistetty syyskuussa. Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan ja tausta-aineisto on sama. Lausuntokierros oli 18.5.2022 asti. Molemmat annettiin selontekona eduskunnalle kesällä 2022.

Merkitys

Suunnitelmiin kiteytyy poliittisia näkemyksiä siitä, miten ilmasto- ja energiatavoitteisiin pyritään. Niillä myös vaikutetaan julkisen rahanjaon periaatteisiin ja erilaisiin yksityiskohtaisempiin ohjelmiin.

Tavoite

- vaikuttaa siihen, että strategia on yhdistyksen strategian ja linjausten mukainen
- vaikuttaa suunnitelmissa otettaviin näkökulmiin liittyen hiilensidonnän kehittymiseen seuraavan 10 – 15 vuoden tähtäimellä

Keinot

- Vaikutetaan suunnitelmatyöhön vaikuttaviin työryhmiin ja selvityksiin tuottamalla niihin tietoa
- Osallistutaan suunnitelmapäivityksen tilaisuuksiin
- Vaikutetaan ilmasto- ja energiapoliittiseen ministerityöryhmään sekä Kaisun työryhmään

- IE-strategia ja KAISU etenivät eduskuntaan kesällä 2022

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Heinäkuussa 2021 komissio esitteli ehdotuksensa uudeksi energiaverodirektiiviksi. Ministeri Saarikon toimeksiannosta tilattiin VTT:ltä selvitys energiaverotuksen tiekartasta. Selvitystyö valmistui huhtikuussa 2022. Energiaverotuksen tiekartan on tarkoitus tukea yhdessä päästökaupan kanssa hallituksen 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.

Komissio esitteli EU:n energiaverodirektiivin uudistetun version heinäkuussa 2021. Tämän neuvottelut ovat kesken neuvostossa ja parlamentissa. Esitys sisältää minimiveron kaikelle biomassalle ja turpeelle.

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus ovat vähentäneet rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on noussut EU:n päästötavoitteen kiristytessä. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiavero kiinteälle ja kaasumaiselle biomassalle. Nämä lisäisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Biomassan energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Työryhmätyön seuranta ja lausunnot, viestintä

- EU:n energiaverodirektiivin käsittely neuvostossa jäi Tsekin pj-kaudelle. Tsekin ohjelmassa energiaverodirektiivissä etenemistä pidetään keskeisenä.
- Parlamentissa ITRE-valiokunta antoi lausuntonsa energiaverodirektiivistä kesäkuun alussa. Siinä painotettiin direktiivin tukea myös uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamiseen ja kansallisten poikkeusten sallimista tässä tarkoituksessa. ECON-valiokunnan käsittelyn piti olla heinäkuussa, mutta se on lykkääntynyt. Täysistuntoäänestys oli vielä heinäkuun alussa suunniteltu 14.9., mutta pohjatekstiä ei vielä ole.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti. Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamen-
taarisessa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
netaan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisääminen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittämi-
nen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon vuosittai 24000-34000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 34 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä ja kehitettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan ja julkisuuteen.
 - Vaikuttaminen kehysriihen jälkeiseen valmisteluun.
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Suora vaikuttaminen

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

TURVETUOTANTOALUEIDEN JÄLKIHOITOVAIHEEN SUJUVOITTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Turvetuotanto edellyttää ympäristölupaa alueelle. Se asettaa ehtoja toiminnalle alkaen alueen suunnittelu- vaiheen luontokartoituksista ja muista etukäteisselvityksistä aina siihen saakka, kun alue siirtyy seuraavaan maankäyttöön, kuten metsäksi, pelloksi tai kosteikoksi. Turpeen noston lähestyessä loppuaan, siirrytään alueella luvanhaltijan esittämällä suunnitelmalla ja ilmoituksella tällä hetkellä vuosia kestäväan *jälkihoitovaiheeseen*. Se sisältää ympäristölupaehojen toteuttamisen ennen kuin alue voi vapautua ELYn lopputarkastuksen jälkeen suunniteltuun *jälkikäyttöön*.

Bioenergia ry:n jäsenkyselyn mukaan vuodenvaiheen 2021/2022 tilanteessa jälkihoitovaiheen pinta-ala oli vuodessa lähes kolminkertaistunut yli 16000 hehtaariin. Lisäksi energiaturpeen kysynnän vähentyessä "lepuutettuja", mutta tuotantokelpoisia alueita oli noin 20 000 ha. Määrä on kolmessa vuodessa yli kaksinkertaistunut. Alustavat huomiot kuluneelta kesältä eivät anna aihetta olettaa trendin muuttumista Ukrainan sodan seurauksista huolimatta.

Samaan aikaan erityisesti Pohjois-Suomessa jälkihoitovaiheen hallinnolliset menettelyt eivät ole pysyneet perässä vaan ovat osin jopa hidastuneet uusien vaatimusten takia esim. potentiaalisesti happamiin sulfaattimaihin liittyen. Muutoinkin jo vuosia kestävä jälkihoitovaihe venyy helposti pitemmäksi kuin olisi toiminnanharjoittajan ja maanomistajan sekä seuraavan maankäyttömuodon kannalta järkevää. Jos jälkihoitotoimien vahvistaminen tai lopputarkastukset viipyvät esim. yhden maastokauden yli, joudutaan usein samalla tinkimään hiilinielutavoitteista ja hyväksymään eri osapuolille aiheutuvat lisäkustannukset ja viiveet.

Turvevaliokunta linjasi syksyllä 2021, että jälkihoitovaiheen hallinnollinen sujuvoittaminen turvetuotantokäytöstä poistuvien alueiden jälkikäyttöön siirtymisen tehostamiseksi vaatii tehokasta, koko toimialan valtakunnallista edunvalvontaa ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Meneillään oleva Ukrainan kriisi ei vähennä jälkihoitovaiheen sujuvoittamisen tarvetta, vaikka se voisi väliaikaisesti edistää "tilapäisesti levossa" olleiden energiaturvetuotantoalueiden ottamista käyttöön ja helpottaa hiukan painetta jälkihoitovaiheen menettelyjen sujuvoittamiseksi.

Merkitys

Energiaturpeen nopea alasajo kysynnän romahdettua on ajanut alan yritykset pohtimaan taakaksi muodostuneiden turvetuotantoalueittensa käyttöä. Alueilta kuitenkin juoksevat tarkkailukulut ja muut kustannukset, vaikka tuloja turpeen myynnistä ei enää olekaan odotettavissa. Jos jälkihoitovaihe pitkittyy, maanomistajat menettävät myös monissa tapauksissa mahdollisuuksiaan hakea tarjolla olevia tukia esim. metsitykseen. Olipa kyse mistä maankäyttömuodosta tahansa, olisi tärkeä pelkästään ympäristötavoitteidenkin takia voida siirtyä siihen suunnitelmallisesti ja saumattomasti turvetuotannon loputtua. Myös viranomaisten kannalta viive aiheuttaa lopulta suuremman hallinnollisen kuorman, ellei jälkihoitovaihetta pystytä olennaisesti käytäntöjä ja resursseja kehittämällä sujuvoittamaan.

Tavoite

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, jälkihoitotoimien vahvistamiseen ja päätöksiin niin että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.
- Sovittaa yhteen ja seurata metsitystuen menettelyjä ja turvetuotannon jälkihoitovaiheen lupaehtoja ja toimia erityisesti kasvittamisen ja tuhkalannoituksen osalta.

Keinot

- Aidon, ratkaisuhakuisen ja aikataulutetun vuoropuhelun vahvistaminen ympäristöviranomaisten kanssa YM:n asettamassa koordinaatioryhmässä sekä alueellisten lupaviranomaisten ja ELYjen kanssa. Asian edistäminen viestinnällä myös poliittisesti.
- Yhteistyö muiden järjestöjen, kuten MTK:n ja yrittäjäjärjestöjen sekä kuntien ja tutkimuslaitosten kanssa
- Metsitystuen myöntämisestä vastaavien viranomaisten, ympäristöhallinnon ja toimialan yhteydenpito kevään aikana tuotti tuloksia ja tarkensi ohjeistusta. Seurantaa jatketaan ja kootaan syksyn aikana tulokset osin uudistuneesta metsitystuen ohjeistuksen käytännön vaikutuksista.
- Aktiivinen tiedonkeruu ja viestintä asiasta myös julkisuuden kautta ajoitettuna loppuvuoteen 2022.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: LULUCF-päivitys	Neuvoston ja parlamentin kannat 6/2022	Harri Laurikka
EU: Kestävä rahoitus	Taksonomian 1. delegoitu asetus vahvistettiin 12/2021	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parlamentin kanta 4/2021	Niina Välinen
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluovutus	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Niina Välinen
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus	Syksy ja alkutalvi 2021; LsL:n osalta mahdollinen jatkovalmistelu 2022; soiden luonnotilaisuusasteikko liittyy valmisteilla olevaan kaavoitus- ja rakentamislakiin	Hannu Salo

EU: LULUCF-PÄIVITYS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Komissio julkaisi esityksensä maankäyttösektorin ilmastotoimien laskennasta osana Fit-For-55 -pakettia 14.7.2021. Suomelle vuodelle 2030 asetettu sitova hiilinielutavoite olisi 17,8 Mt (vuosina 2018-2020 Suomen maankäyttösektori on ollut n. 8-23 Mt hiilinielu vuodesta riippuen). Vuoden 2030 jälkeen tarkasteltaisiin maatalouden (n. 6,6 Mt päästö Suomessa) liittämistä maankäyttösektoriin ja uudistetun maankäyttösektorin tulisi olla hiilineutraali 2035.

Merkitys

EU:n ilmastolaissa määriteltiin, että EU:n päästötavoitteeseen lasketaan mukaan enimmillään 225 Mt hiilinieluja maankäyttösektorilta. Komission ehdotuksessa pyritään kuitenkin EU-tasolla 310 Mt tasoon. Sitova hiilinielutavoite voi tarkoittaa lisäkustannuksia Suomelle, mikäli maankäyttösektorin ilmastotoimissa (n. 3-5 Mt/a) ei onnistuta ja puun käyttö samalla kasvaa mm. Venäjän kanssa vähentyneen kaupan seurauksena.

Tavoite

- tukea komission ehdotusta laskennan kehittämisestä läpinäkyvämmäksi ja yksinkertaisemmaksi kolmessa vaiheessa (2021-2025, 2026-2030, 2031+)
- Suomelle asetettavat tavoitteet niin maankäyttösektorilla kuin taakanjakosektorilla ovat oikeudenmukaisia joustot huomioden ja maankäyttöä tarkastellaan laajana kokonaisuutena ottaen huomioon monia muitakin asioita kuin vain sektorille kohdistuvien ilmastotoimien kustannustehokkuus.

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä
- Osallistutaan kotimaassa hanketta käsitteleviin virallisiin ja epävirallisiin prosesseihin

- Neuvoston puolella maankäyttösektorin sääntelystä päästiin sopuun kesäkuussa. Neuvosto hyväksyi komission ehdotuksen -310 miljoonaa tonnia EU:n nettonielutavoitteeksi vuodelle 2030. Vuoden 2030 kansalliset tavoitteet ilmaistaan lisäksi tavoitteina. Suomen tavoite on -2,9 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Lisäisyys tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioita veloitetaan lisäämään nieluja tietyllä määrällä verrattuna vuosien 2016–2018 keskiarvoon.
- Neuvosto ei ollut vielä valmis hyväksymään uutta AFOLU-laskentapilaria ja sen hiilineutraalisuutta. Keskustelu asiasta päätettiin siirtää vuoteen 2025, jolloin komissio antaa tarkemman lainsäädäntöehdotuksensa.
- Myös parlamentti hyväksyi komission ehdotuksen -310 miljoonan tonnin nettonielutavoitteesta 2030 täysistunnossa kesäkuun alussa. MEPit ehdottavat erityistä luonnontuhomekanismia vuosille 2026-2030 niille jäsenmaille, jotka eivät luonnontuhojen takia pääse maankäyttösektorin tavoitteisiin. Parlamentti vastusti komission ehdotusta uudesta AFOLU-sektorista 2030 alkaen.

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.

Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).

Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.

SPF julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistunee helmi-maaliskuussa. Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta Q3-Q4/2022.

Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodostanut ennakkovaikuttamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajoituksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävän biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyysmääritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävää myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä

- Vaikuttaminen Bioenergy European Unionin kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu Suomen kannanvalmisteluun kestävästä rahoituksesta sekä viestitty muutostarpeita suoraan komission kabinetteihin viime vaiheeseen asti
- lausuttu luontokriteerien luonnokseen kestävä rahoituksen foorumille lokakuun alussa
- Vaikutettu Valtioneuvoston ja eduskunnan vastustavan kannan puolesta syys-joulukuussa 2021

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

EU -komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehuksien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistettäväksi asiaksi. KEIMO-hankkeen (2021) tuottamien skenaariolaskelmien mukaan Suomessa ei olisi mahdollista kasvattaa vuotuista hakkukertymää 80 milj. m³:iin lisättäessä samanaikaisesti talousmetsien luonnonhoitoa ja suojelua, jos halutaan säilyttää tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet.

EU:n biodiversiteettistrategiassa painotetaan suojelualueiden lisäämisen ohella ennallistamisen merkitystä. Strategiaan on kirjattu, että komissio tulee esittämään EU:n ennallistamistavoitteiksi oikeudellisesti sitovat ehdotuksensa. Ensimmäinen sitoumus koskee sitä, että jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun saavuttamista. Tiukan suojelun tavoitteeseen sisältyy kaikkien jäljellä olevien vanhojen ja luonnonvaraisten metsien suojelu. Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 % lajeista ja luontotyypeistä.

[EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien Suomen kansallisten sitoumusten laatiminen](#) on aloitettu 15.2.2022. Ja kansallisten sitoumusten on tarkoitus valmistua vuoden loppuun 2022.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. RED2 toimeenpantiin kansallisesti vuonna 2021. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epätarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan 2020 julkaistun EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon
- Seurata ja vaikuttaa oikeudellisesti sitovien EU:n ennallistamistavoitteiden valmisteluun
- Viestiä biodiversiteettistrategian toimeenpanon etenemisestä ja ennallistamistavoitteiden valmistelusta

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa

- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan viranhaltijoita

- Komission on tarkoitus julkaista ehdotuksensa ennallistamistavoitteista 22.6.2022.
- Helmikuussa ja huhtikuussa 2022 EU:n ennallistamislainsäädäntöä koskevia vaikutustenarviointeja vuoti julkisuuteen, ja Suomeen suunniteltujen ennallistamistoimien kustannukseksi arvioitiin 0,9 miljardia euroa, mikä oli EU:n kolmanneksi suurimmat Ranskan ja Espanjan jälkeen. Vastapainoksi kustannuksille Suomelle arvioitiin tulevan EU:n jäsenmaista toiseksi suurimmat hyödyt, eli n. 9,7 miljardia euroa/v.
- Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia lähtee lausunnoille kesäkuussa. Tavoitteena on, että strategia on valmis vuoden 2022 syksyllä. Strategiaa toteuttava toimintaohjelma käynnistyy pian tämän jälkeen.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyivät viimeiselle vesienhoitokaudelle 2022 – 2027 osana muuta vesipoliittikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus on tämänhetkisen oikeuskäytännön ja EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä varsin laaja, eivätkä meneillään olevat ja päättyneet oikeusprosessit Euroopassa näytä muuttavan oikeuskäytäntöä.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon ympäristölupia vielä nk. jälkihoitovaiheessakin (edeltää lupaehtojen loppumista ja suonpohjan siirtymistä seuraavaan maankäyttöön). Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa (one out – all out -periaate) saattaa johtaa lisävaatimuksiin myös voimassa olevan ympäristöluvan ehtoihin tai uuden ympäristölupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan sitä harjoittavan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi pari vuotta sitten kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa. Jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä liittyy läheisesti kärkihankkeeseen turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittamiseksi. Alan kannalta riski konkretisoituu tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta ja alueita poistuu tuotannosta kiihtyvään tahtiin. Jälkihoitovaiheeseen ja suonpohjien poistumiseen hiilinieluiksi voi muodostua tarpeeton hallinnollinen pullonkaula.

Merkitys

Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana ja myös yleistä vesistötarkkailua ja kalataloutta rahoittavana toimialana. Turvetuotannosta poistuvaa pinta-alaa oli vuodenvaihteessa 2021/22 jo yli 16 000 ha, mutta siirtymistä jälkikäyttöön haittaa hallinnollisten menettelyjen hitaus ja lopputarkastusten vähäiset resurssit.
- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vesienhoitoalueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja ja erityisen runsaasti tuotannosta poistuvia suonpohjia. Lisäpiirteenä viime aikoina on noussut myös ympäristöviranomaisen halu vaikuttaa ympäristöluvan jälkeiseen maankäyttöön, lähinnä ei-toivottuun maatalouskäyttöön, vaikka tällä ei ole juridista perustetta eikä usein järkeviä vaihtoehtojaakaan.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti MTK:n, ET:n sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- toimia aktiivisesti vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja vastaavat turvetuotannon nopeasti vähenevää osuutta vesien kuormittajana ja myös yleisen vesistötarkkailun rahoittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuihin järkeviksi ennakkotapauksiksi eri vh-alueilla.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaisen vesienhoito-ohjeen tulkinta lopulta vakiintuu suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvoitteiden kanssa vuosittain.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Turvevaliokunta perusti ”muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän” vuoden 2018 alusta. Sen nimeksi on sittemmin muotoutunut ”Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet -ryhmä”. Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Sen englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

EU:n lannoitevalmisteasetuksen (EU) 2019/1009 hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin jäi uuteen lannoitelakiin. Soveltamiseen vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien kaikin tavoin suomalaiselle kasvualustojen valmistajalle lankeavaa ylimitoitettua korvausvastuuta. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa, kaupunkia, kuntia ja kaupallisia kasvualustojen valmistajia antaen ulkomaisille toimijoille perusteetonta kilpailuetua.

Rahkasammalen edunvalvonnan merkitys on nousemassa, vaikka toiminta on edelleen pilottiluonteista, lähinnä TKI-toimintaa ja vähäisen yritysten määrän vuoksi rajattua. Toimintavuonna 2022 kootaan kumulatiivisesti keruupinta-alat ja kohteet edelleen www.kasvualusta.org -sivustolle. SYKEN ja POPELYn hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin sekä ennakkovalvontaan ovat päättyneet. YM:n rahkasammalen korjuun yhteistyöryhmä päättyi alkuvuodesta. GTK:n vetämä laajahko parivuotinen rahkasammalen uusiutuvuutta tutkaileva RahKoo-hanke on kesän mittaan päässyt vauhtiin. Lisäksi yritykset toteuttavat omia vastuullisen tuotannon kehittämishankkeitaan.

Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty tiivistä yhteyttä kansainvälisiä kumppaneihin Baltiassa, Ruotsissa, Irlannissa, Kanadassa ja Saksassa. Akuuttina edunvalvonta-asiana kaikkia on yhdistänyt EU:n taksonomiavaikuttaminen ja siinä erityisesti komission delegoidun säädös 2, jossa on saatu toistaiseksi jonkinasteinen torjuntavoitto. Turvetuotanto on kuitenkin EU:ssa liitetty osaksi kaivostointia, ja sitä koskeva platform-työ alkaa syyskuulla. Uhat sen suhteen ovat ilmeisiä leimata kaikki turpeen nosto kestävämmäksi. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe on tuottanut mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmisteltavaan EU:n Pellolta pöytäan strategiaan.

Merkitys

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turvealan edunvalvonnassa noussut edelleen sääoloiltaan keskeisissä maakunnissa heikon tuotantokesän. Eri toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan kuiviketurpeeseen liittyviä aloitteita ja esityksiä tai niiden edelleen puuttuessa paremminkin edistämään niitä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa ja luomukotieläintuotannossa on tunnistettu laajemminkin, ja yhteistyö tiivistynyt eri tuotantosuuntien sidosryhmien kanssa. Suunnitteilla on kutsuseminaari ja useita muita edunvalvonnallisia toimia tämän verkoston puitteissa. Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvää viestinnällistä aineistoa ja rahkasammalen keruun yleisohjetta pidetään ajan tasalla.

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus hyväksyttiin lopullisessa muodossaan pari vuotta sitten (EU 2019/1009, 5.6.). Sen pohjalta valmisteltiin Suomen uusi lannoitelaki. Kasvuturpeen edunvalvonnassa tärkeimpiä asioita onkin, miten tätä tervetullutta, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistavaa ja kilpailuedellytyksiä parantavaa lakia sovelletaan Suomessa ja millaiseksi ankaran/korkean vastuun periaatteen tulkinta kasvualustojen valmistuksessa lopulta muodostuu.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla. Rahkasammalen keruun pilottivaiheessa edunvalvonnan merkitys on rajoitettua, ja tarkoitus on ollut antaa tilaa yritysten TKI-toiminnalle sekä erilaisille selvityshankkeille. Keväällä aloitetut tunnustelut rahkasammalen green deal -sopimuksen solmimiseksi toimialan ja valtiovallan välillä etenevät syksyn aikana.

Tavoitteet

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja kuiviketurpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Ankaran vastuun periaatteen järkevä soveltaminen ja lieventäminen kasvualustojen valmistamisessa.
- Vakiinnuttaa myönteinen toimintaympäristö pitemmällä aikavälillä rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Kuiviketurveverkoston toiminnan kautta koordinoitu edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen ja ylläpitäminen keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa
- Lannoitelain ankaran vastuun soveltamisen seuranta yhteistyössä mm. VYL:n kanssa
- Yhteydenpito GME:n ja muiden kasvualustatoimijoiden kanssa maailmanlaajuisesti
- RPP-sertifioinnin koordinaatio tarvittaessa
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden päivittäminen kehittämishankkeista ja käytännön keruutoiminnasta saatujen kokemusten perusteella
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden yleinen edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryhmien kanssa.

HIILENSIDONTA JA –SIDONTATEKNOLOGIAT (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmastohjelma. Maankäyttösektorin hiilinielun kehityksellä ja ilmastohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin, joka on esitelty maaliskuussa. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa, MISUa käsiteltiin erityisesti Hiilensidonta & CCUS -valiokunnassa ja Biohiiliverkostossa. Ja lausunto jätettiin 18.5.2022.

Erilaisia tapoja sitoa hiiltä ovat mm.: BECCUS (Bioenergy with Carbon Capture, Utilisation and Storage), BECCU, BECCS, DACCS (Direct Air Carbon Capture and Storage) ja CCS. Biohiilellä (PyCCS) on potentiaalia toimia pysyvän rakenteensa myötä pitkäaikaisena (arviolta 100-1000 vuotta) hiilivarastona maaperässä, missä sillä on useimmiten myös kasvien kasvua tukevaa vaikutusta.

Biohiiliverkostolla on keskeinen rooli biohiilialan alkuvaiheen kehittymisen tukena. Biohiilialan standardoinnin ja sertifiointin tukemista, biohiilen roolia päästökompensaatiomarkkinoilla sekä biohiilen sivuvirtojen merkitystä selvitetään Biohiiliverkostossa erityisesti vuonna 2022.

Hiilensidontateknologiat ovat Suomessa vielä hyvin uusi ala. Suomea lähimpänä olevat esimerkit käynnissä olevista CCS-teknologiaa käyttävistä laitoksista löytyvät Tukholmasta ja Oslost. Nämä CCS-laitokset ottavat hiilidioksidia ilmasta säilöön ja kuljettavat sen pysyvään säilöön meren pohjaan (Norjaan Pohjanmerelle) pohjavesikerrostumiin tai entisille öljykentille. YLE:n tietojen mukaan Euroopassa aloitettiin 2021 vuonna 35 uutta CCS-hanketta. Vuonna 2022 CCS-teknologioista on ollut paljon uutisointia. Ja esimerkiksi betoniin (6-7% globaaleista khk-päästöistä) liitetyistä hiilensidontateknologioista, kuten betonin karbonisaatiosta kontissa ja biohiilen lisäämisestä sementtiin, on ollut uutisointia ja keskustelua paljon.

Certification of Carbon Removals -konsultaatiovastaus jätettiin 2.5.2022. Keskusteluissa hiilensidonnan sertifiointista ymmärrys aiheen moniulotteisuudesta ja laaja-alaisuudesta lisääntyi. Konsultaatiovastauksessa otimme huomioon mm. ITMO:t (Internationally Transferred Mitigation Outcomes) eli kansainväliset päästökaupan yksiköt, joita Pariisin sopimuksen (6 artikla) allekirjoittaneet maat vapaaehtoisesti käyttävät. Konsultaatiovastauksessa Beryn kanta kallistui tukemaan enemmän minimistandardi-tyyppistä lähtökohtaa hiilenpoistojen sertifiointille, kuin täysin harmonisoitua EU-vetoista standardointia. Tähän päädyttiin mm. siksi, että halutaan saada hiilenpoistojen lainsäädännölliset asiat ja kannustimet toimimaan nopeasti, jotta ilmastomuutoksen hillintään pystytään vaikuttamaan mahdollisimman nopeasti. Komissio suunnittelee antavansa esityksensä uudesta hiilenpoistoja ym. koskevasta sertifikaattijärjestelmästä 30.11.2022.

Merkitys

Hiilinielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergia-alan tarjontaan ja sovellutuksiin. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.
- Hiilensidontaan liittyvän termistön parantaminen ja kehittäminen.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin.
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.
- Hiilensidonta 2022 –seminaaritapahtuma verkostoitumiseen ja tiedonvälitykseen.
- Kevään 2022 aikana työryhmä työstää hiilensidontaan liittyvää termistöä.

- Certification of Carbon Removals –konsultaatiovastaus jätettiin 2.5.2022.
- MMM:n Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) luonnos tuli lausuntokierroksille 14.4.2022 ja lausunnot jätetään 18.5.2022 mennessä. Erityisesti Hiilensidonta & CCUS -valiokunta sekä Biohiiliverkosto ovat käsitelleet kokouksissaan ja kommentoineet MISUa.
- EU päästökaupasta syntyi 11.5. parlamentissa kompromissi, jossa on mukana kirjaus negatiivisista päästöistä: komissiolta halutaan raportti negatiivisten päästöjen laskennasta ja mahdollisesta liittynästä päästökauppaan sekä mahdollinen lakiesitys 1.1.2025 mennessä.
- Ukrainan sodan aiheuttamassa pakotekriisitilanteessa hiilineutraaliustavoitteissa pysyminen on ollut kovan keskustelun alla. Pakotekriisi on aiheuttanut Suomessa voimakkaan halun panostaa huoltovarmuuteen (kuin myös omavaraisuuteen), mihin vastaamisessa voitaisiin nyt linkittää myös erilaisia CC(U)S-teknologioita. Kun pakotekriisi on ohitse, olisivat bioenergiaketjut valmistuneet jo hiilineutraaliustavoitettaan varten.
- Venäjältä tuleva maakaasu on todennäköisesti katkeamassa 21.5.2022. Tämän seurauksia ei vielä pystytä tarkasti arvioimaan. Mutta elinkeinoministeri Mika Lintilä on haastatteluissa arvioinut, että joitain tehtaita joudutaan sulkemaan tämän seurauksena. Tilanne aiheuttaa laajaa epävarmuutta. Ja paine korvata venäläinen maakaasu esimerkiksi Ing:llä on kova. Akuutissa kriisitilanteessa hiilensidontanäkökulma voi jäädä helposti jalkoihin.

LUONNONSUOJELULAIN UUDISTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Luonnonsuojelulakia (LsL) on valmisteltu käytännössä vuodesta 2019 saakka erilaisten selvitysten avulla sekä ohjaus- ja projektiryhmien voimin. Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin näkyvämmiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu. Työ eteni sen jälkeen virkamiesvetoisesti ohjaus- ja projektiryhmässä.

LsL:n uudistamiseen ovat luoneet tarpeita ja pohjaa mm. valmistuneet uhanalaisarvioinnit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin keinoihin. [Lisäpontimena on ollut EU:n biodiversiteettistrategia ja siihen liittyen komission lakiesitys luonnon ennallistamiseksi kaikissa jäsenmaissa.](#)

Luonnonsuojelulain virkamiestyöryhmän esityksestä annettiin lausunto syyskuun 2021 alussa. Uudistustyötä on seurattu yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa, koska se vaikuttaa esityksessä muodossaan kaikkeen luonnonvarojen hyödyntämiseen, maankäyttöön ja niihin liittyvään lainsäädäntöön. Luonnonsuojelulakiesitys annettiin monien viivästysten jälkeen eduskunnalle viikolla toukokuussa.

Kaavoitus- ja rakentamislain (KRL) valmistelu eteni LsL:n vanavedessä. Bioenergia ry antoi KRL:sta lausunnon joulukuussa. Lausunnossa esitettiin KRL-ehdotukseen merkittäviä muutoksia ja edelleen valmistelua. Lausuntopalautteen pohjalta kaavoitus eriytettiin maaliskuussa annetusta rakentamislaita tuonnemmaksi. Rakentamislain osalta Bioenergia ry:llä ei ollut huomautettavaa. Kaavoituksen ja maankäytön osalta vaikuttaminen ja seuranta kuitenkin jatkuu.

Merkitys

LsL-uudistamistyö ajoittuu samaan aikaan EU:n biodiversiteettistrategiasta, ennallistamislaita ja ilmastotavoitteista käytävään keskusteluun. Se liittyy suoraan myös Suomen uuteen ilmastolakiin ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten vesilain sekä kaavoituslainsäädännön uudistamiseen. Suorat vaikutukset LsL:n uudistamisella on ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.

Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös ”vapaaehtoisena” kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat sanat ”on otettava huomioon”. Tämän selventäminen, mitä se kulloinkin merkitsee juridisesti, on nyt vielä poliittisessa hyväksynnässä eduskuntavaiheessakin voitava täsmentää.

Luonnonsuojelulain merkitys ehdotetussa ja lausunnolla olevassa muodossaan laajenee olennaisesti aiemmasta. Sillä on merkitystä metsätaloudelle ja välillisesti myös puuenergian saatavuuden kannalta. Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää. Tämä ja muiden lakien

kautta tulevat lisävaatimukset nostavat lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia. Lajien uhanalaisluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvitysvelvoitteiden kasvamisena. Lakiin on kirjattu suoraan myös varovaisuusperiaate, joka lisää harkintavaltaa ja myös valitusperusteita lajien ja elinympäristöjen suojeluväitteissä.

Edelleen on kuitenkin tärkeää pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelisi kaikkia toimialoja tasapuolisesti. Lain perusteella käytön rajoituksista ja suojelualueiksi osoittamisesta tulee maksaa korvaus.

Luonnonsuojelulakiin liittyy läheisesti nykyistä velvoittavampi ilmastolaki, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma ja aikanaan myös uudistuva vesilaki. Nopeimmin uudistukset näkyvät tietenkin ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa luontoselvityksissä eriasteisesti suojeltujen lajien osalta.

Tavoite

- Seurata LsL:n valmistelua ja pyrkiä vaikuttamaan etenkin sen mahdollisiin vaikutuksiin metsätaloudessa. Turvetuotannon vähenevän ympäristöluvituksen ja jälkihoitoehtojen kannalta on olennaista kiinnittää huomiota siihen, että uhanalaisten, avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys todennäköisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitysten tasoon.
- LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa tekstiin on jäänyt epämääräisyyksiä, joita vielä jatkokäsittelyssä olisi syytä täsmentää. Tavoitteena on mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan. Lakiluonnoksen viittaukset alemman asteisiin säädöksiin ja ohjeisiin asettavat tavoitteen seurata ja vaikuttaa tarvittaessa näihin.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus sekä kaavoitus ja maankäyttö ovat merkittäviä.
- Määrittää jäsenkunnan ja erityisesti turvealan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet ja tarkkailla mahdollisia vaikutuksia jo luvitetuille alueille.
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen edetessä arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei tuottanut yllätyksiä. Elinympäristöjen osalta nähtäväksi jää, millaisia tulkintoja alueiden rajauksissa ja suojeltavien alueiden ulkopuolisten alueiden vaikutuksesta tehdään. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta seurataan alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksissa.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu.
- Kaavoitus- ja rakentamislaki muuttui loppuvaiheessaan, kun vain rakentamislaki annettiin esityksenä. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvää lakivalmistelua seurataan.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	komissio hyväksyy uudet suuntaviivat Q3-Q4/2021 ja voimaan 1.1.2022	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Harri Laurikka

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopimuksesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Vuonna 2021 Glasgowssa markkinamekanismeista onnistuttiin vihdoinkin sopimaan.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- Ei toimenpiteitä. Bonnissa oli virkamiestason neuvottelut 6.-16.6. COP-27 on Sharm-El-Sheikhissä, Egyptissä 7.-18.11.2022.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.

Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy Europen kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy Europen kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun lopulla.

Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallistaa päätöksen tammikuussa. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.

Suuntaviivat tullevat voimaan helmikuussa 2022 ja jäsenmaiden pitää ottaa ne huomioon tukijärjestelmisensä 2024 alkaen.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutettu Bioenergy European kautta kantoihin, EEAG kanta valmistui toukokuussa 2021
- kommentoitu tulevaa komission luonnosta EEAG:sta BEuropelle
- Lähetetty yhteiskirje BEuropean kanssa MMM, TEM, VM marraskuun lopulla

EU: BIOENERGIAN TKI-RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIA TEKNOLOGIASUUNNITELMA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julkistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto on toiminut ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- [EU:n Innovaatorahaston](#) pienten hankkeiden [haku avattiin maaliskuussa 2022](#) ja hakuaikaa oli 31.8.2022 saakka. Rahoitusta on saatavilla 100 miljoonaa euroa.
- Seuraava suurten hankkeiden haku on tulossa marraskuussa 2022. Hakemukset tulee jättää Q1/2023 ja tulokset julkistetaan Q4/2023.